

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 65209/13
Vasile MORARU și alții
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită la 16 ianuarie 2024 într-un Comitet compus din:

Jovan Ilievski, *Președinte*,

Lorraine Schembri Orland,

Diana Sârcu, *judcători*,

și Dorothee von Arnim, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 65209/13) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte în baza Articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) la 4 octombrie 2013 de către reclamanții enumerați în tabelul anexat („reclamanții”), care au fost reprezentați de către dl R. Zadoinov, avocat în Chișinău,

După deliberare, decide următoarele:

OBIECTUL CAUZEI

1. Cauza se referă la pretinsa încălcare a drepturilor reclamanților (doi părinți și copiii lor) în baza Articolelor 8 și 14 din Convenție și a Articolului 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție, în legătură cu neadmiterea la grădiniță, în septembrie 2013, a copiilor reclamanților, cărora nu le-a fost administrat un vaccin profilactic obligatoriu.

2. Părinții au refuzat să-și vaccineze copiii cu vaccinul profilactic obligatoriu introdus prin Legea nr. 10-XVI din mai 2009, din cauza unui risc

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

sporit pentru sănătate, care ar fi fost generat de un presupus incident anterior, în care unul dintre copii fusese tratat în spital după o reacție adversă puternică la un alt vaccin. Reclamanții pretind că mențiunea introdusă în dosarul medical, care scutea copilul de vaccinare, a fost ștearsă de către medicul din sat.

3. Legea nr. 10-XVI, care permite participarea în cadrul colectivităților și admiterea în instituțiile de învățământ și de recreere doar pentru copiii vaccinați (art. 52 alin. (6)), a făcut de două ori obiectul controlului constituțional. În anul 2013, Curtea Constituțională a încetat procesul din cauza parității voturilor judecătorilor, ceea ce presupunea, în conformitate cu dreptul intern, că legea era compatibilă cu Constituția. Judecătorii care au considerat că legea este compatibilă cu Constituția au făcut referire, *inter alia*, la datele statistice privind rata de mortalitate la copii din cauza bolilor contagioase și la recente epidemii locale de astfel de boli, care au afectat aproape 90.000 de copii și au condus la 48 de decese. Făcând referire la jurisprudența Curții și la diferite decizii ale organizațiilor internaționale, respectivii judecători au considerat că ingerința era proporțională, având în vedere că vaccinarea era cea mai avantajoasă modalitate de prevenire a epidemiilor și de protejare nu numai a persoanelor vaccinate, ci și a celor care prezintă un risc deosebit și care nu pot fi vaccinate. Imunitatea colectivă, obținută prin vaccinarea unui număr mare de persoane, oferea un nivel suplimentar de protecție pentru aceste persoane vulnerabile.

4. Referitor la limitarea dreptului părinților de a alege modalitatea de protejare a sănătății copiilor lor, judecătorii au considerat că nimic din diferitele legi și acorduri internaționale nu permitea părinților să ia decizii care să pună în pericol sănătatea sau dezvoltarea copiilor lor.

5. În final, în ceea ce privește limitarea accesului copiilor la instituțiile de învățământ și de recreere, judecătorii au considerat că în spațiile închise cu contact direct între copii, astfel cum era cazul instituțiilor de învățământ și de recreere, era posibilă izbucnirea unor epidemii în rândul copiilor nevaccinați. Pe lângă reducerea riscului de epidemie, astfel de restricții reduceau, de asemenea, absenteismul și influențele tulburătoare asupra procesului educațional. În același timp, legea permitea forme alternative de educație, precum școlarizarea la domiciliu și învățământul la distanță. În plus, accesul la instituțiile de învățământ era permis copiilor nevaccinați care aveau o contraindicație medicală.

6. Prin Hotărârea nr. 26 din 30 octombrie 2018, Curtea Constituțională a constatat că art. 52 alin. (6) din Lege și Planul de imunizare al Guvernului urmăreau scopul de a proteja sănătatea individuală a copiilor și sănătatea publică. Curtea a produs un echilibru între drepturile concurente, și anume sănătatea individuală și sănătatea publică, pe de o parte, și dreptul la respectarea vieții private și dreptul la educație al celor interesați, pe de altă parte, și a constatat că neadmiterea temporară în instituțiile de învățământ nu reprezenta o sarcină disproporționată pentru copiii nevaccinați fără

contraindicații. Nevaccinarea unor astfel de copii a condus la excluderea lor din procesul educațional și i-a expus la riscul de a contracta o boală gravă. Considerații similare se aplicau copiilor cu contraindicații care, deși eligibili pentru admitere, erau, de asemenea, expuși riscului de a contracta o boală de la colegii lor nevaccinați fără a avea contraindicații. Persoanele nu-și exercitau drepturile într-un vid existențial, ci în cadrul unei societăți organizate. De asemenea, Curtea s-a referit la formele alternative de educație disponibile pentru copiii nevaccinați fără contraindicații. Diferența de tratament între copiii vaccinați și cei nevaccinați era justificată în mod obiectiv și rezonabilă.

7. Reclamanții s-au plâns, în baza Articolului 8 și a Articolului 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție, de faptul că accesul copiilor la educație depindea de vaccinarea lor. Astfel, ei au fost forțați să-și vaccineze copiii, în pofida riscurilor implicate, în special pentru unul dintre copii, care ar fi suferit deja efecte secundare grave în urma unui vaccin anterior. În final, ei s-au plâns de o încălcare a Articolului 14, fără a oferi detalii suplimentare.

APRECIEREA CURȚII

8. Curtea observă că reclamanții nu au invocat plângerile lor în fața vreunei autorități judiciare naționale. Cu toate acestea, Curtea nu trebuie să stabilească dacă plângerile ar trebui să fie respinse din motivul neepuizării, deoarece cererea este inadmisibilă din următoarele motive.

9. Curtea a stabilit în jurisprudența sa că vaccinarea obligatorie, fiind o intervenție medicală involuntară, reprezintă o ingerință în dreptul la respectarea vieții private în sensul Articolului 8 din Convenție (a se vedea *Solomakhin v. Ucraina*, nr. 24429/03, § 33, 15 martie 2012, cu referințele ulterioare, și *Vavřička și alții v. Republica Cehă* [MC], nr. 47621/13 și altele 5, § 263, 8 aprilie 2021).

10. În prezenta cauză, Curtea observă că, astfel cum a stabilit Curtea Constituțională națională, dreptul intern nu a introdus o obligație absolută de vaccinare: nu numai că nu există nicio dispoziție care să permită administrarea forțată a vaccinului, dar erau posibile scutiri medicale și erau permise forme alternative de educație (*Vavřička și alții*, pre-citată, §§ 276 și 291-4). Astfel, părinții puteau decide să nu-și vaccineze copiii, însă ar fi trebuit să opteze pentru forme alternative de educație și recreere care erau disponibile în mod rezonabil.

11. De asemenea, Curtea ia act de evaluarea și de motivele invocate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova, în special cele referitoare la existența unei necesități sociale stringente de a proteja sănătatea copiilor prin intermediul vaccinării. Sunt de remarcat informațiile de fond de la momentul respectiv, în special focarele de îmbolnăvire și decese în rândul copiilor din regiune; necesitatea de a proteja, prin intermediul imunității colective, copiii vulnerabili care nu puteau fi vaccinați; potențiala perturbare

a procesului educațional și punerea în aplicare a celor mai rentabile modalități de tratare a bolilor infecțioase. Acestea sunt chestiuni care, în principiu, se află în marja de apreciere a fiecărui Stat (*ibidem*, §§ 274 și 277).

12. Pe de altă parte, reclamantii nu au invocat, nici în fața instanțelor naționale, nici în fața Curții, de faptul că vaccinarea reclamanților copii ar fi fost contraindicată. Ei nu au prezentat nicio dovadă care ar sprijini alegația lor referitoare la reacția adversă serioasă cauzată de un vaccin anterior. În plus, reclamantii nu au informat Curtea despre perioada în care copiii lor fuseseră afectați de respectiva măsură și, astfel, despre consecințele generale asupra oportunităților sale educaționale și recreative.

13. În lumina celor de mai sus și în lipsa oricăror alte argumente capabile să distingă prezenta cauză, în partea sa relevantă, de hotărârea *Vavrička și alții* (*ibid.*, §§ 258-312), plângerea reclamantilor în baza Articolului 8 din Convenție trebuie declarată inadmisibilă ca fiind vădit nefondată, în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

14. Având în vedere aceste constatări, Curtea consideră că nu trebuie să examineze cererea separat în baza Articolului 2 din Protocolul nr. 1 (*ibid.*, § 345).

15. În final, reclamantii s-au plâns și de o încălcare a Articolului 14 din Convenție. Ținând cont de toate materialele pe care le are în posesie, Curtea constată că această plângere nu relevă nicio aparență de încălcare a drepturilor și a libertăților garantate de Convenție și de Protocoalele sale.

16. Prin urmare, și această plângere este în mod vădit nefondată și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 8 februarie 2024.

Dorothee von Arnim
Grefier adjunct

Jovan Ilievski
Președinte

ANEXĂ

Lista reclamanților:

Cererea nr. 65209/13

No.	Numele reclamantului	Anul nașterii	Naționalitatea
1.	Ruslan MORARU	1979	Moldovean
2.	Alic MORARU	2008	Moldovean
3.	Vasile MORARU	2010	Moldovean
4.	Eugenia CARACAS	1988	Moldoveană
5.	Albert-Beniamin CARACAS	2010	Moldovean
6.	Ruben-Ariel CARACAS	2011	Moldovean